

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 339.

86de Møde.

Onsdagen den 29de Mai.

(Fortf.)

Grundtvig: Jeg skal ikke indlade mig paa det Spørgsmaal, om Embedsmændenes Enker ere værre stillede end Kjobmændenes og Haandværkernes, thi, naar vi saaledes skulde komme til at tale om, hvem der snarest kunde blive forsynet, saa har jo Fortiden viist os, at Embedsmændes Enker ofte ere blevne forsynede enten ved selv at gifte sig eller faae deres Døtre gifte med Gæstermændene; men jeg troer slet ikke, at vi skulde komme ind derpaa ved nærværende Sag, men at det eneste Spørgsmaal er, om Staten har Ret til at paalægge sine Embedsmænd en saadan Forpligtelse; og om det er klogt af den at gjøre det; det Første vil jeg ikke videre strides med Noget om, men, hvad det Andet angaaer, da mener jeg virkelig, det er meget uklogt, meget uklogt, fordi det jo altid vil nøde Embedsmændene til, netop i sine første Aar, da han i Almindelighed er meget knæpt aflagt, enten at stifte Gjæld eller at sulte og mangle det Nødvendige for den nærværende Tid, baade for sig og for Kone og Børn, for at sørge for den Dag, da han ikke mere lever, og maaskee heller ikke hans Kone og Børn. Dette mener jeg derfor, dersom man ellers maa antage, at Embedsmændene ere hverken mindre moralsk dannede eller mindre oplyste end de øvrige Borgere, at det da meget sikkert kan, ligesom det bør overlades til dem selv, hvorledes de enten ved Enkekasser eller paa anden Maade ville see at sørge for deres Efterladte, hvis Saadanne skulle findes.

F. A. Hansen: Jeg troer, at Staten vel kunde overlade til Embedsmændene at sørge for deres eventuelle Enker, saafremt Staten ikke overhovedet selv var interesseret i, at Enkerne bleve forsynede; men, da det neppe kan være ligegyldigt for Staten, om Embedsmændenes

Enker blive forsynede eller ikke, og maaskee ved Mandens Forsømmelighed synke ned i Armod og saaledes paa en Maade blive til en Væbrielse for Staten, som om den ikke havde villet tage sig af dem; da Staten saaledes er interesseret i Enkernes Forsørgelse, og det er en Gædsfag for den til en vis Grad at bære Omsorg for, at deres Enker, som have levet i Statens Tjeneste, ikke skulle synke ned i Armod, saa er den vistnok ogsaa berettiget til at begjære, at Embedsmændene selv efter yderste Gyne skal bære Omsorg for sin Enke. Der er yttret af den foregaaende Taler, at den Embedsmand, som dette blev paalagt, udsattes — da han i Almindelighed, naar han begyndte sin Embedsbane, kun havde ringe Indtægter — for et af de to Alternativer, enten at stifte Gjæld eller at sulte; jeg troer, at der endnu er et tredje tilbage, som bedre kunde passe sig for manges Embedsmand, nemlig at han ikke gifte sig eller stiftede Familie, førend han var istand til ikke blot for det nærværende Dieblis at sørge for sin Familie, men ogsaa at sørge for dens Fremtid. Denne Regel maa overhovedet enhver Statsborger følge, naar han vil handle fornuftigt, at han først da gifte sig, naar han med Rimelighed kan sikke sine multige Efterladtes Fremtid; den samme Regel burde Embedsmændene ogsaa følge.

H. C. Hansen: Jeg vil yttre mig i denne Sag, som om jeg var Embedsmand og, var jeg det, saa vilde det være mig høist ubehageligt, om det blev paalagt mig som en Tvang at sørge for min Enke. Grunden, hvorfor man har gjort det, antager jeg, er, fordi Staten efter dens hidtil bestaaende Forsatning ikke har kunnet undgaae det overdrevne Overhæng fra Embedsstandens Efterladtes Side. Nu vil der jo fra Statens Side ved Pensionsloven blive sørget saaledes for Enkerne, at man vil kunne forvente, at disse Naadegaver, som der jo heller ingen Raadse for Ef-